

Hodnocení: 2 body – napřed, během prvních dvou vět, to vypadalo velmi dobře, pak už to je horší a horší, škoda; u té druhé kapitoly si všímáte jen “půlky” Latourova argumentu, a tím ho vlastně šeredně komolíte

Adam Staveník
256321

LATOUR, Bruno (1999): *Pandora's hope: Essays on the reality of science studies*. Cambridge: Harvard University Press, kapitola 4 (113-144)

Latour se zde zabývá Pasteurovými experimenty s fermentací kyseliny mléčné a ukazuje, že experiment není objevením věci, která tu dávno byla, ale naopak událostí, během které aktéři získávají nové vlastnosti. Na příkladu Pasteura a jím proklamované fermentace ukazuje, že aktéry nejsou pouze lidé, kteří vstupují do kontaktu s ným světem. V této souvislosti rozvíjí koncepty propozic a artikulací. Propozice jsou pro něj entitami, které mají příležitosti vstoupit do interakce a artikulace je potom ustavení vztahu mezi danými propozicemi. Aktéry jsou tak artikulované propozice, tedy entity, které mají vztah k ostatním, nějak je ovlivňují. A přesně tento model chápání nabízí i Pasteur, když žádá, abychom namísto zbytečného produktu chemického procesu chápali fermentaci kyseliny mléčné jako živou entitu. Na popisu Pasteurova experimentu a jeho mechanismů Latour formuluje základy teorie sítí-aktérů, když přiznává schopnost artikulace i nelidským entitám. Aktérem je tak vše, co je k ostatním aktérům v určitém vztahu.

Alternativní název:

Lidští aktéři a mlčící svět

Fermentace kyseliny mléčné jako aktivní entita

LATOUR, Bruno (1999): *Pandora's hope: Essays on the reality of science studies*. Cambridge: Harvard University Press, kapitol 5 (145-173)

Latour zde navazuje na předchozí kapitolu a píše, že entita získává na realitě, když je asociována a spolupracuje s mnoha jinými entitami. Je těmito asociacemi definována. Entity, které jsou spolu asociovány, utvářejí assemblage neboli síť. O elementech, které spolu drží pohromadě v určité síti, se dá říci, že existují. Naopak ty, které byly s průběhem času

disociovány, ztratily svoji existenci. Tedy pouze ti aktéři, kteří jsou ve vztahu k ostatním v dané síti, existují. Tento princip je dobře ilustrován na sporu Poucheta a Pasteura, kteří skrze různé asociace a substituce vytvořili odlišné socio-kulturní sítě. Každá z těchto sítí v sobě obsahovala jinou definici kolektivity 19. století. K udržení existence sítí a substancí je však třeba mnoho institucí a úsilí, protože síť neznamena existenci něčeho pevného a ahistorického. Realita tak nefunguje sama o sobě, je třeba jí udržovat. Sítě ale nejsou pevné a vyvíjejí se, stejně jako entity neboli aktéři, ze kterých jsou složeny. Aktéři jsou ovlivněni měnícími se asociacemi s ostatními entitami. Proto je třeba přiznat historicitu i věcem, které, i přestože zůstaly v dané síti, dnes mohou být součástí jiných asociací než před několika lety.

Alternativní název:

Asociace a substituce v sítích

Co děláme, když kupujeme pasterizovaný jogurt?